

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZACHOWAŃ
AGRESYWNYCH, AUTOAGRESYWNYCH,
PRZEMOCY PSYCHICZNEJ, HEJTU
ORAZ SILNEJ DYSREGULACJI EMOCJONALNEJ
W ZESPOLE SZKOLNO – PRZEDSZKOLNYM NR 26 WE WROCŁAWIU**

Procedura obowiązuje od dnia 2026 r.

Niniejsza procedura została opracowana na podstawie:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59 z późn. zm.),
Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad
organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach,
szkołach i placówkach.
Statut ZSP26, regulamin pracy szkoły i uchwały Rady Pedagogicznej dotyczące
bezpieczeństwa uczniów.
Kodeks pracy (obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa pracowników),
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO) – w zakresie
przetwarzania danych osobowych uczniów.
Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.*

1. Cele procedury.

- Zapewnienie bezpieczeństwa uczniów i pracowników.
- Szybkie reagowanie na agresję fizyczną i psychiczną, w tym hejt i cyberprzemoc.
- Zapewnienie wsparcia uczniom ze SPE i uczniom z orzeczeniem.
- Ochrona godności obu stron (poszkodowanego i sprawcy).
- Ujednolicenie zasad postępowania w całej szkole.

2. Zakres procedury.

Procedura obejmuje:

- Agresję fizyczną wobec uczniów i pracowników.
- Agresję słowną: wyzwiska, groźby, poniżanie, ośmieszanie, izolowanie, nękanie, wykluczanie.
- Hejt i cyberprzemoc.
- Impulsywne i trudne zachowania wynikające z ograniczeń rozwojowych, sensorycznych, emocjonalnych lub komunikacyjnych (SPE).
- Sytuacje pojedyncze i powtarzające się.
- Zdarzenia na terenie szkoły, przedszkola oraz sytuacje ujawnione w internecie.

3. Definicje.

Agresja fizyczna – uderzenie, kopnięcie, popychanie, szarpanie, niszczenie cudzych rzeczy.

Przemoc psychiczna – obrażanie, groźby, zastraszanie, wykluczanie, ośmieszanie, poniżanie.

Hejt / cyberprzemoc – obraźliwe treści online, groźby, publikowanie upokarzających materiałów, nękanie w sieci.

Zachowania impulsywne / trudne (SPE) – reakcje wynikające z ADHD, ASD, zaburzeń emocjonalnych, sensorycznych lub trudności komunikacyjnych.

Uczeń ze SPE – uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub lub objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

4. Role pracowników.

Nauczyciel:

- Pierwsza interwencja, zatrzymanie zachowania, notatka, powiadomienie.

Pedagog / pedagog specjalny / psycholog:

- Analiza funkcjonalna, mediacje, wsparcie, kontakt z rodzicami, dokumentacja.

Dyrektor:

- Nadzór nad procedurą, decyzje o instytucjach zewnętrznych, bezpieczeństwo pracowników.

5. Zasady ogólne.

- Bezpieczeństwo osób jest priorytetem.
- Pracownik reaguje zawsze, niezależnie od przyczyny zachowania.
- Komunikaty są krótkie, jasne i spokojne; brak oceniania i moralizowania.
- Działania edukacyjne i wyjaśniające wdrażane są po wyciszeniu emocji.
- W przypadku uczniów ze SPE stosuje się zasady IPET oraz indywidualne dostosowania.
- Dokumentacja opisuje fakty, działania i ustalenia, nie oceny dziecka.
- Pracownicy działają w sposób proporcjonalny i zgodny z prawem.
- W przypadku naruszenia nietykalności cielesnej pracownika, znieważenia lub gróźb – dyrektor zapewnia pracownikowi wsparcie prawne i organizacyjne oraz podejmuje i organizacyjne oraz podejmuje decyzję o dalszych krokach prawnych.

6. Ścieżka eskalacji odpowiedzialności.

Poziom sytuacji	Osoba prowadząca sprawę
pojedyncze incydenty	nauczyciel / wychowawca
powtarzalność / brak poprawy	pedagog / psycholog / pedagog specjalny
zagrożenie zdrowia lub bezpieczeństwa	dyrektor
brak współpracy rodzica / dalsza eskalacja	sąd rodzinny / MOPS.

7. Zasady stosowania fizycznego ograniczenia ucznia.

Fizyczne ograniczenie ucznia może być zastosowane wyłącznie w celu ochrony życia lub zdrowia dziecka lub innych osób, w sposób proporcjonalny, możliwie najkrócej i wyłącznie do momentu ustania zagrożenia, z poszanowaniem godności dziecka oraz bez stosowania bólu jako środka wychowawczego.

8. Poziomy zachowań i sposób reagowania.

Zachowania łagodne / impulsywne.

Przykłady: krzyk, pojedyncze wyzwisko, drobne popychanie, jednorazowy hejt.

Co robić:

- Spokojny komunikat, wyciszenie, krótka rozmowa po, edukacja emocjonalna.
- Ocena przyczyny (emocje, sensoryka, komunikacja).
- Notatka służbowa.

Zachowania powtarzalne / umiarkowane.

Przykłady: regularne wyzwiska, ośmieszanie, powtarzający się hejt.

Co robić:

- Oddzielenie stron, rozmowa wyjaśniająca, mediacja/działania naprawcze.
- Informacja do wychowawcy/pedagoga/psychologa.
- Kontakt z rodzicami, monitorowanie.

Przemoc poważna i cyberprzemoc.

Przykłady: groźby, mocne uderzenie, przemoc wobec nauczyciela, upokarzające publikacje.

Co robić:

- Natychmiastowe przerwanie, zabezpieczenie bezpieczeństwa.
- Powiadomienie pedagoga/psychologa/dyrektora.
- Zabezpieczenie dowodów, kontakt z rodzicami.
- W razie potrzeby: Policja / MOPS / PPP / sąd rodzinny.

Zachowania zagrażające życiu lub zdrowiu.

Przykłady: ciężka autoagresja, atak szaleńcy, ucieczka z budynku, agresja zagrażająca życiu.

Co robić:

- Zabezpieczenie przestrzeni, ograniczenie bodźców, komunikaty wspierające.
- Jeśli zagrożenie trwa → wezwanie 112 (karetka/Policja).
- Kontakt z rodzicem; oświadczenie jeśli opuszcza z dzieckiem przed przyjazdem.
- Dokumentacja incydentu; przy braku współpracy rodzica → wniosek do sądu.

Reguły wspólne dla wszystkich sytuacji.

- Zawsze zapewnij bezpieczeństwo uczniowi i innym.
- Działaj w duecie przy sytuacjach ryzykownych.
- Po zdarzeniu: rozmowa, wsparcie, analiza przyczyn, działania naprawcze, wpis do dokumentacji.

Wezwanie pogotowia ratunkowego lub Policji następuje, gdy:

- Uczeń stosuje autoagresję zagrażającą zdrowiu lub życiu (np. silne uderzanie głową, próby okaleczenia).
- Uczeń podejmuje realne próby ucieczki poza teren szkoły mimo podejmowanych działań zabezpieczających.
- Istnieje ryzyko eskalacji zachowania w sposób niekontrolowany.
- Nie ma możliwości zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi lub innym osobom bez narażenia zdrowia dziecka lub pracowników.
- Fakt wezwania oraz ewentualnego odwołania zespołu ratownictwa podlega odnotowaniu w dokumentacji szkolnej.

Zasady prawne dotyczące wezwania pogotowia.

- W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia decyzję o wezwaniu pogotowia ratunkowego lub innych służb podejmuje dyrektor szkoły, osoba go zastępująca lub wyznaczony pracownik (np. pedagog, psycholog szkolny, pedagog specjalny).
- Pracownik, który jako pierwszy stwierdził zagrożenie, niezwłocznie informuje jedną z ww. osób.
- W przypadku braku możliwości szybkiego kontaktu z osobą uprawnioną, pracownik ma obowiązek niezwłocznie wezwać odpowiednie służby samodzielnie.
- Rodzic/opiekun prawny jest informowany niezwłocznie po wezwaniu służb, o ile nie opóźnia to udzielenia pomocy dziecku lub zapewnienia bezpieczeństwa innym osobom.
- Karetkę można odwołać wyłącznie wtedy, gdy zagrożenie faktycznie ustało – nie na podstawie sprzeciwu rodzica.
- Jeżeli rodzic/opiekun prawny zabiera dziecko przed przyjazdem zespołu ratownictwa – podpisuje oświadczenie o przejęciu odpowiedzialności (Załącznik nr 1).
- Decyzję o ewentualnym odwołaniu zespołu ratownictwa podejmuje osoba, która dokonała zgłoszenia (pracownik szkoły), wyłącznie w sytuacji, gdy zagrożenie życia lub zdrowia ustało.
- Sprzeciw rodzica wobec wezwania pogotowia nie stanowi podstawy do odwołania karetki.
- W przypadku odmowy podpisu – sporządza się notatkę służbową w obecności świadka.
- Jeżeli zespół ratownictwa medycznego nie decyduje o zabraniu dziecka – pedagog lub psycholog szkolny dokonuje oceny stanu emocjonalnego ucznia oraz podejmuje dalsze działania adekwatne do sytuacji, w tym:
 - zapewnia uczniowi wsparcie i opiekę na terenie szkoły,
 - kontaktuje się z rodzicem/opiekunem prawnym i ustala dalszy sposób postępowania (np. odbiór dziecka),
 - w razie potrzeby rekomenduje pilną konsultację specjalistyczną (np. psychiatryczną),
 - dokumentuje zdarzenie w formie notatki służbowej.

Gdy karetka przyjeżdża, a rodzica nie ma, a stan dziecka wymaga hospitalizacji.

- Dyrektor lub upoważniony pracownik przekazuje zespołowi ratownictwa wszelkie niezbędne informacje.
- Szkoła nie wstrzymuje czynności ratunkowych z powodu nieobecności rodzica.
- Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za decyzje medyczne podejmowane przez zespół ratownictwa medycznego.
- Rodzic jest niezwłocznie informowany o miejscu pobytu dziecka.
- Sporządza się szczegółową notatkę służbową z przebiegu zdarzenia.

W przypadku transportu ucznia do szpitala bez obecności rodzica, pracownik szkoły może towarzyszyć dziecku wyłącznie na prośbę zespołu ratownictwa, za zgodą dyrektora i dobrowolnie. Brak pracownika szkoły nie stanowi przeszkody do realizacji transportu i nie wpływa na decyzje medyczne zespołu ratownictwa.

Dalsze działania po incydencie.

- Sporządzenie notatki służbowej oraz protokołu rozmowy z rodzicem.
- Ustalenie planu wsparcia dla ucznia (kontrakt zachowania / IPET / obserwacja).
- Zapewnienie wsparcia osobie poszkodowanej.
- Monitorowanie sytuacji przez wychowawcę, pedagoga lub psychologa.
- W przypadku braku współpracy rodzica – złożenie wniosku do sądu rodzinnego lub zawiadomienie MOPS.
- Poinformowanie rodzica i ucznia o obowiązujących przepisach prawa dotyczących ochrony pracowników szkoły, w tym o odpowiedzialności za znieważenie lub naruszenie nietykalności cielesnej.

9. Przemoc psychiczna, hejt i cyberprzemoc.

Przykłady: Hejt / obraźne treści online / hejt w prywatnych wiadomościach.

Co robić:

- Uczeń pokazuje treści – pracownik wykonuje zrzuty ekranu, zapisuje datę, źródło oraz osoby uczestniczące.
- Zabezpieczone materiały dołącza się do dokumentacji – bez dalszego przeglądania kont ucznia.
- Zapewnienie wsparcia osobie poszkodowanej (zgodnie z §10).
- Rozmowa wyjaśniająca ze sprawcą prowadzona przez pedagoga / psychologa.
- Kontakt z rodzicami obu stron.
- W przypadku powtarzalności lub poważnych naruszeń – zgłoszenie do odpowiednich instytucji: Policja / MOPS / PPP / sąd rodzinny.
- Monitorowanie sytuacji przez wychowawcę i pedagoga / psychologa.

9. Działania naprawcze i edukacyjne.

- Rozmowa edukacyjna.
- Mediacja.
- Prace naprawcze (np. pomoc klasie, przeprosiny, odtworzenie zniszczonego przedmiotu).
- Kontrakt zachowania.

- Wsparcie psychologa/pedagoga.
- Ustalenie osoby odpowiedzialnej za monitorowanie efektów (wychowawca / pedagog / psycholog).
- Określenie terminu ponownej oceny sytuacji (np. po 2–4 tygodniach).

10. Wsparcie osoby poszkodowanej.

- Rozmowa wspierająca.
- Kontakt z rodzicem.
- Dostosowania w klasie.
- Monitorowanie przez pedagoga / psychologa.

11. Współpraca z rodzicami.

- Informowanie o faktach, a nie ocenach.
- Przekazywanie jasnych komunikatów i oczekiwań.
- Ustalanie wspólnych strategii wsparcia.
- W przypadku odmowy współpracy — MOPS/sąd rodzinny.

Procedura jest jawna i dostępna dla rodziców na stronie szkoły.

12. Ewaluacja procedury.

Co najmniej raz w roku dokonuje się analizy zgłaszanych incydentów i skuteczność działań oraz aktualizuje procedurę.

13. Załączniki.

Załącznik 1 – Oświadczenie rodzica.

Załącznik 2 – Notatka służbowa (formularz krótkiej interwencji).

Załącznik nr 1

do Procedury postępowania w sytuacjach zachowań agresywnych, przemocy psychicznej, hejtu, autoagresywnych oraz silnej dysregulacji emocjonalnej w ZSP 26.

OŚWIADCZENIE RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO

Ja, niżej podpisany/a.....

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna)

oświadczam, że w dniu

zostałem/am poinformowany/a o:

- zachowaniu mojego dziecka,
- wystąpieniu zagrożenia dla zdrowia lub bezpieczeństwa dziecka lub innych osób,
- podjętych przez szkołę działaniach, w tym wezwaniu służb ratunkowych / policji*
- konieczności zapewnienia opieki i wsparcia dziecku.

(*niepotrzebne skreślić)

Oświadczam, że odbieram dziecko ze szkoły przed przyjazdem wezwanych służb / po interwencji służb*

(*niepotrzebne skreślić)

i przejmuję pełną odpowiedzialność za jego dalsze bezpieczeństwo, stan zdrowia oraz dalsze postępowanie, pomimo zaleceń szkoły dotyczących konieczności udzielenia pomocy.

Zobowiązuję się do zapewnienia dziecku niezbędnej opieki, w tym – w razie potrzeby – konsultacji specjalistycznej.

Podpis rodzica/opiekuna:

Podpis pracownika szkoły:

Podpis świadka (opcjonalnie):

Załącznik nr 2

do Procedury postępowania w sytuacjach zachowań agresywnych, przemocy psychicznej, hejtu, autoagresywnych oraz silnej dysregulacji emocjonalnej w ZSP 26.

Wrocław,
(data)

.....
(pieczęć szkoły)

NOTATKA SŁUŻBOWA

W dniu , o godz. uczeń/uczennica.....
z klasy przejawiał/ła zachowania agresywne wobec

Opis sytuacji:.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpis pracownika szkoły:

Podpis świadka (opcjonalnie):